

בש"פ 6003/14 - מדינת ישראל נגד עידן רחמים

בבית המשפט העליון

בש"פ 6003/14

לפני: כבוד השופט ע' פוגלמן

המבקשת: מדינת ישראל

נגד

המשיב: עידן רחמים

בקשה להארכת מעצר לפי סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996

בשם המבקשת: עו"ד ארז בן ארויה

בשם המשיב: עו"ד עודד מורנו

החלטה

בקשה - שיטית במספר - להאריך את מעצרו של המשיב ב-90 ימים לפי חוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996.

1. הרקע הצריך לעניין פורט בהחלטות קודמות שניתנו בעניינו של המשיב שהאחרונה שבהן היא החלטתה של השופטת א' חיות בבש"פ 4143/14 מדינת ישראל נ' רחמים (10.7.2014). בתמצית ייאמר כי נגד המשיב הוגש כתב אישום המייחס לו עבירות של הלבנת הון, קשירת קשר לפשע, סחיטה באיומים, סחיטה בכוח ועבירות נוספות. על פי הנטען בכתב האישום, הנאשם 1 לכתב האישום, גיסו של המשיב וראש ארגון פשיעה, ניהל את העסק בשותפות עמו, והמשיב שימש כגובה הריבית והחזר ההלוואות של הארגון. נטען כי למשיב עסק משלו למתן הלוואות בריבית; כי גביית החזר ההלוואות נעשתה, לעיתים, תוך שימוש באיומים ובכוח; כי המשיב והנאשמים הנוספים הסתירו מרשויות המס

עמוד 1

ומהרשות לאיסור הלבנת הון מידע בדבר הכנסותיהם ממתן הלוואות; וכי בשני מקרים שונים איים המשיב על לווים שביקשו ארכה להחזר הלוואות.

2. בד בבד עם הגשת כתב האישום, הגישה המבקשת לבית המשפט המחוזי בקשה למעצר של המשיב והנאשמים הנוספים שהיו מעורבים בפרשות נושא כתב האישום עד לתום ההליכים נגדם, ובית המשפט המחוזי נעתר לבקשה ביום 21.3.2013, תוך שהוא קובע כי בתיק קיימות ראיות לכאורה להוכחת אשמתו של המשיב וכי אין מחלוקת באשר לקיומה של עילת מעצר. בהתאם להמלצת שירות המבחן, נמנע בית המשפט מלשחרר את המשיב לחלופת מעצר וקבע כי נשקפת ממנו רמת מסוכנות בינונית למעורבות בהתנהגות אלימה. ערר על החלטת המעצר שהוגש לבית משפט זה - נדחה, ובהמשך - על יסוד השקפתו בדבר מורכבות ההליך שכולל תשעה נאשמים, וכן בהתחשב בתסקיר מעצר משלים שמצא כי חלופת המעצר שהוצעה על ידי המשיב אינה מפגינה את מסוכנותו בשל אלמנטים של תחכום ומניפולטיביות באישיותו וחוסר נכונות לדחיית דפוסי התנהגות קודמים - נעתר בית-משפט זה לבקשות המבקשת להארכת מעצרו של המשיב חמש פעמים. בהחלטה האמורה הוצג אופן התקדמות ההליך ונקבע כי "נוכח מורכבות ההליך העיקרי, מסוכנותו של המשיב והעדר חלופת מעצר אשר יש בה כדי להפיג סיכון זה, [...] לעת הזו נקודת האיזון עדיין נוטה אל עבר המשך מעצרו" (שם, בפסקה 8).

3. עתה מבוקש להאריך את מעצרו של המשיב בתשעים ימים נוספים. בבקשה פורט מהלך הדיונים בתיק העיקרי מאז הוגשה הבקשה החמישית להארכת מעצר. צוין כי ביום 13.7.2014 נקבעו שבעה מועדים לשמיעת ראיות ההגנה וביום 20.8.2014 הודיעו באי כוח הנאשמים על זהות חלק מעדי ההגנה. עוד מציינת המבקשת כי בדיון שהתקיים ביום 1.9.2014 נשמעו שני עדי תביעה. לטענת המבקשת, אף שלמשיב אין עבר פלילי, מעורבותו בביצוע עבירות שונות במסגרת ארגון פשיעה מעידה על מסוכנות מוחשית. על כן יש לתת משקל מכריע לאינטרס ההגנה על שלום הציבור ובטחונו, בייחוד נוכח ההערכה המעודכנת של שירות המבחן כי מסוכנות המשיב נותרה בעינה. בנסיבות אלו, ועל רקע קצב התקדמות המשפט, יש להורות על הארכת מעצרו של המשיב כמבוקש.

בא כוח המשיב מתנגד להארכת המעצר וציין כי למרשו אין עבר פלילי, הוא אב לשני ילדים קטנים ולכן אין חשש להימלטותו. צוין כי האישומים שיוחסו למשיב לא כוללים עבירות אלימות קשות, בניגוד לאישומים נגד נאשמים אחרים בפרשה; וכי לא מתקיימת עילת המעצר שנוגעת לחשש לשיבוש הליכי משפט שכן הדיון נמצא בשלב פרשת ההגנה. עוד נטען כי שמיעת התיק צפויה להימשך זמן רב נוכח ריבוי עדי ההגנה של חלק מהנאשמים; כי יש לאמץ את חלופת המעצר הכוללת פיקוח מצד אמו של המשיב, שאושרה כמפקחת על ידי בית משפט השלום בחלופת מעצר בהליכים שננקטו נגד אחיו. לבסוף נטען כי בשל מדיניות המשיבה למרשו אין אפשרות להגיע להסדר טיעון שהיה מקצר את ההליך עבורו.

4. כידוע, עם חלוף הזמן עשויה להשתנות נקודת האיזון בין אינטרס ההגנה על שלום הציבור והחשש משיבוש הליכי משפט מחד גיסא, לבין זכותו של הנאשם לחירות מאידך גיסא. ככל שתקופת המעצר מתארכת, מועתק מרכז הכובד אל עבר זכותו של הנאשם לחירות וחזקת החפות (ראו בש"פ 4593/06 מדינת ישראל נ' שורפי, פסקה 4 (20.6.2006); בש"פ 552/13 מדינת ישראל נ' דלו, פסקה 5(31.1.2013)). ברם, התמשכות תקופה המעצר היא שיקול אחד בלבד שאותו יש לאזן מול שיקולים נוספים וביניהם העילות שהובילו למעצרו של הנאשם לכתחילה; משך הזמן שיידרש לניהול המשפט עד שיסתיים; גורמי התארכות ההליכים ואופייה; עברו הפלילי של הנאשם; והאפשרות להשיג את מטרת המעצר בדרך שפגיעתה פחותה (בש"פ 1578/14 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקה 9 (13.3.2014)).

5. על רקע אמת המידה האמורה, ולאחר ששקלתי את טענות הצדדים, החלטתי לקבל את הבקשה. לא אחת עמד בית משפט זה על המסוכנות הנשקפת מן המשיב כמי שהיה מעורב בזרוע הכלכלית של ארגון פשיעה ומואשם בעבירות סחיטה באיומים. מסוכנות זו נלמדת גם מהתסקיר המשלים שהוגש בעניינו של המשיב שמלמד על קיומם של אלמנטים של מניפולטיביות ותחכום באישיותו. שיקול רלוונטי נוסף הוא הגורמים להתמשכות ההליך. נוכח מורכבות הפרשה ומספרם הרב של הנאשמים, נדרש זמן רב לניהול התיק. אכן, בתיקים העוסקים בארגון פשיעה אמת המידה לבחינת התקדמות ההליך אינה זהה לזו שבהליכים רגילים, בשל ריבוי הנאשמים והאישומים ובשל מורכבות הראיות (בש"פ 2151/12 מדינת ישראל נ' דרי (5.4.2012); בש"פ 8840/11 מדינת ישראל נ' זגורי (13.12.2011)). בית המשפט קמא קבע שישה דיונים בחודש ספטמבר לשמיעת ראיות ההגנה. לא מצאתי שקצב התקדמות ההליך מטה את הכף לטובת שחרור המשיב בעת הזו. בצד האמור, ככל שיהיה בידי המשיב להציע חלופת מעצר שונה, יגיש המשיב בקשה לעיון חוזר לבית המשפט המחוזי אשר יחליט בה כחוכמתו לאחר שיקבל תסקיר משלים.

הבקשה מתקבלת אפוא. מעצרו של המשיב יוארך ב-90 ימים, החל מיום 19.9.2014 או עד למתן פסק-הדין בת"פ 20623-11-12 בבית המשפט המחוזי בבאר שבע, לפי המוקדם.

ניתנה היום, ט"ז באלול התשע"ד (11.9.2014).

שׁוֹפֵט